

DOMOVINA

Oglasi:

Na 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, vsaki 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 13 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Nainovejša poročila.

Beograd, 25. sept. Regent Aleksander bo jutri v svečani avdijenci sprejel novega romunskega poslanka Emanudija, ki bo pri tej priliki izročil svoja poverilna pisma.

Beograd, 25. sept. V Subotici so odkrili veliko zaroto. Njeni člani so bili po večini ugledni Madžari. Delovali so za prevrat v naši državi ter so v to svrhu sprejeli iz Pešte 4 milijone kron. Med zarotniki je tudi znani tovarnar šampanjca Littke in grof Secheny.

Beograd, 25. sept. Občinska uprava je zaključila glasovalno listino za Beograd. Listina bo jutri izročena prvi instanci, beograjskemu sodišču. Odtod jo odpošljejo do 1. oktobra.

Beograd, 25. septemb. „Trgovinski Glasnik“ piše: Skoro dve leti je od tega, odkar so končane vojne operacije, a naša država še vedno nima neposredne brzojavne zveze z Italijo. Dosedaj so vse brzojavke v Italijo pošiljali preko Dunaja, šele sedaj je Italija pristala na to, da se vzpostavi zveza tako, da se bodo brzojavni pogovori s 1. oktobrom lahko neposredno pričeli med Jugoslavijo in Italijo. Taksa za besedo bo 36 dinarskih par.

Pečuh, 25. sept. Uradnik tukajšnje obmejne policije, Žarko Maglič, ki je pred kratkim izginil, se je vrnil nepoškodovan, vendar pa popolnoma deprimiran vsled nasilstev Madžarov. Bil je zaprt v Kapošvaru. Tekom dveh tednov v zaporu so ga vsak dan tepli in mučili ter mu grozili, da ga obesijo, če ne izpove vsega, kar ga vprašajo. Maglič je krivo izpovedal. Na ponovno energično zahtevo tukajšnjih in beograjskih oblasti po zastopniku naše države v Budimpešti, so ga izpustili iz zapore, pri tem pa so mu zapretili, da ga ubijejo, če kaj črhe o tem, da so ga tepli in mu grozili. Na povratku iz Pešte so ga v Tombovaru zopet aretirali. Dva častnika madžarske vojske sta mu ob navzočnosti treh gospodov iz Pečuha rekla, da je lahko vesel, ker je v družbi dotičnih gospodov, sicer bi mu slaba predla. Bil bi odpeljan v Kapošvar, odkoder ne bi več prišel. Kar je Maglič izpovedal, so zapisali in poslali kompetentnemu ministru.

Split, 26. sept. Iz Zadra poročajo, da Italijani ne prestando pošiljati ojačenja na demarkacijsko črto, kjer se utrjujejo. Hkrati izvajajo močan pritisk na tukajšnje ameriško poveljništvo in na pokrajinsko vlado, naj bi se častnikom in moštvu italijanske vojne ladje „Puglia“ dovolilo izkrcanje. Upravičen je sum, da Italijani iščejo spopade, da se tako izjalovijo uspehi pregovorov. Vsi znaki kažejo, da admiral Millo nekaj pripravlja.

Split, 25. sept. Oba lista tukajšnjih organiziranih političnih strank,

„Jadran“ v imenu ljudske stranke in „Život“ v imenu demokratske stranke predlagata, naj se vse stranke v Dalmaciji brez ozira na svoja strankarska načela zedinijo v kandidaturi dr. Trumbića, ker uživa splošno zaupanje vsega prebivalstva Dalmacije. Na ta način bi se tudi manifestiral akt solidarnosti z borbami ministra za zunanje stvari za naša narodna prava.

Beograd, 25. septembra. (Izvirno.) Na jutrišnji skupščini radikalne stranke se bo razpravljalo o reviziji dosedanjega programa te stranke. Kakor poroča „Tribuna“, želi radikalna stranka nadaljevati svoj obstoj kot prava edinstvena narodna stranka za celo kraljevino, kakor je bila do sedaj za Srbijo. V svoje vrste bo sprejela vse državljane naše države, ki sprejmo njena načela. Za novo državo prevzemajo radikali načelo, ki je določeno v krfski deklaraciji. V okviru teh načel more dobiti država zakonito obliko in ustavo kot osnovni zakon države. Princip edinstvenosti države naj bo izražen v edinstveni vladi, edinstvenem parlamentu in edinstvenih zakonih. Glede zunanje politike bo zastopala stranka stališče, naj se ohranijo tradicionalne prijateljske vezi z ostalimi državami. Vsa pozornost se mora posvečati rešitvi agrarnega vprašanja, a še bolj razvoju kmetovalstva in kmetovalcev in kmetijskih zadrug, ker je naša država predvsem poljedelska.

Hag, 25. septembra. (Izvirno.) „Morning Post“ javlja iz Rige, da bodo Poljaki stavili sledeče mirovne pogoje. 1. Obojestransko sovražnosti takoj prenehajo. 2. Boljševiške čete se umaknejo za takozvano črto Pilzudskega, ki so je Poljaki zasedli pred rusko ofenzivo v mesecu juliju. 3. V mirovni pogodbi bo poseben odstavek o številu moštva, ki je smeta imeti obe državi med pogajanja za premirje. 4. Črta Bjelostok-Grajevo se bo pred podpisom premirja uporabljala kot prometna črta zapadne Evrope z Rusijo.

Berlin, 25. septembra. „Deutsche allgemeine Zeitung“ javlja iz Milana: Kakor poroča „Sera“, namerava italijanski ministrski predsednik Giolitti osebno uvesti pogajanja z jugoslovanskimi delegati glede rešitve jadranskega vprašanja. Ako bi Jugoslavija obteževala sporazum, bi se Giolitti ne protivil temu, da italijanska vlada prizna novi režim na Reki, za katere neodvisnost bi sicer Italija jamčila.

Rim, 25. septembra. (Izvirno.) „Popolo Romano“ poroča povodom izvolitve Milleranda za predsednika francoske republike sledeče zanimivosti: Bivši predsednik Deschanel se ni slučajno ponesrečil, ampak je kot žrtev atentata padel iz vlaka. Millerandova izvolitev pomeni, da bo Francija v svoji notra-

nji politiki in v politiki napram Rusiji in Nemčiji tvorila desno krilo entente. Italija in Anglija pa levo krilo. Naraščajoča moč Francije in male entente, ki je bila ustanovljena pod zaščito Francije, pomenita resnično nevarnost. Nemčija predstavlja pod temi razmerami propadajočo moč.

Senzacionalna razkritja o madžarski propagandi.

Dunaj, 25. sept.

Prišlo se je na sled načrtom Horthyjeve madžarske vlade v prvi vrsti proti Čehoslovaki, potem pa tudi proti Avstriji in Jugoslaviji. Horthy bi hotel na vsak način vzpostaviti Madžarsko v njeni poprejšnji moči in je organiziral špionažo in agitacijo po vsem Slovaškem, središče vse te špionaže in agitacije je pa madžarsko poslaništvo na Dunaju. „Arbeiter-Zeitung“ priobčuje tajno korespondenco načelnika tiskovnega urada pri madžarskem poslaništvu na Dunaju z načelnikom tiskovnega urada v madžarskem zunanjem ministertvu. Iz te korespondence je razvidno, da madžarska vlada izdaja samo za podkupovanje krščansko-socialnega in nemško-nacionalnega časopisja velike milijonske vsote v svrhu protičeške in monarhistične propagande. Madžarsko poslaništvo je izjavilo, da so ti tajni dokumenti, ki jih je priobčila „Arbeiter-Zeitung“, falzifikati in da na vsem nič resničnega ni; „Arbeiter-Zeitung“ je pa na to odgovorila s tem, da je priobčila fotografije teh tajnih poročil, iz katerih je razvidno, da dela madžarska vlada v Avstriji na to, da spravi klerikalce na površje in da žrtvuje za ta cilj ogromne milijone.

Praško „Pravo Lidu“ pa priobčuje celo poročilo madžarskega dunajskega poslaništva v Budimpešto o špionažni in propagandni madžarski organizaciji na Slovaškem. Iz tega poročila se vidi, da imajo Madžarji svoje zaupnike v češkoslovaških ministrstvih in celo med višjimi oficirji, tako, da so o vseh ukrepih češkoslovaške vlade, kakor tudi armadnega vodstva, natančno in hitro poučeni. Madžarska propagandna organizacija na Slovaškem je natančno in vsestransko izpeljana in njena glavna opora so madžarski veleposestniki, katerih graščine imenuje poročilo prave madžarske trdnjave, propagando pa vodijo tudi učitelji, učiteljice, občinski uradniki, ki vsi imajo samo to edino nalogo, nezavedno slovaško ljudstvo hujskati proti češkoslovaški državi, vzbujati nezadovoljstvo, hujskati ga k temu, da ne izroči žitnih pridelkov, da bi bile na ta način oblasti prisiljene nastopati proti njemu s silo, kar bi izzvalo še večjo nezadovoljstvo itd.

Naravnost satansko delo, ki so ga zmogli samo Madžarji, najlepše pri tem je pa to, da poročilo madžarske-

ga poslaništva na Dunaju govori o pomoči s francoske strani tako, kakor bi Francija tudi bila vmešana v to lumparijo! Sicer pravi poročilo, da službena Francija še vedno podpira Češkoslovaško, ampak sicer da simpatizirajo vsi francoski krogi z madžarskimi načerti in da bo tudi uradna Francija kmalu prikrito podpirala madžarska stremjenja! Francija hoče na vsak način ustvariti zvezo med Madžarsko in Rumunijo in tako bi Češkoslovaška bila osamljena, ker Jugoslavija bi držala v „šahu“ Italija!

Vsa ta razkritja so izzvala velikanško senzacijo, ker iz njih se vidi, kako podlega soseda imajo Čehoslovaki in tudi mi v Madžarski! Javnost z največjo napetostjo pričakuje nadaljnega razvoja te senzacionalne afere, ki je nastala po objavi tajnih aktov madžarskega dunajskega poslaništva.

Brihtni politiki. Carinska avtonomija.

Politika je najbolj izpostavljena nevarnosti zlorabe. Pa tudi nevarnosti, da se je polaste duševno omejeni ljudje.

Mnogo ljudi, ki se bavijo s politiko, nima pojma o njej. Pri tem pa mislijo, da so jo z veliko žlico pojedli. Vsaki človek je malo politika, vendar je previden, da se ne spusti na polja, ki so mu neznan.

Zadnji čas se govori o avtonomiji posebno veliko. Za nas Slovence ni nič novega, ker občine imamo in dežele tudi poznamo. Naši brihtni politiki pa hočejo imeti carinsko avtonomijo! „Jugoslavija od 25. septembra čisto resno piše, da nam carinik nagaja, ker nimamo avtonomije, da bi ga odgnali.

Torej carinsko avtonomijo? Deželni zbor Slovenije bo določil carine in imenoval carinike. Hrvatski deželni zbor tudi, Bosna tudi. Če boš vozil žito iz Banata, boš moral prekoračiti najbrž štirikrat carinsko mejo. Štirikrat bodo vizitirali potnike. Avtonomna pokrajina Banat bode lahko naložila posebno izvozno carino na žito, ki se ga vozi v Slovenijo...

Šalo na stran, ravno tako je, kratkovidni brbljači in posnemovalci.

Odgovarja nam neznan neumnež: ne mislim tako, samo osebe bo postavljali deželni odbor v Ljubljani. Kdo ga pa bo plačeval? V čigav žep gre carina? V deželni ne more, kaj ne, sicer bi vsa država plačevala obmejnimi pokrajinam. Torej v državni žep. Država plača carinarje. Zakaj bi eden plačal, drugi pa imenoval uradnike. Lepega dne bi deželni mogotci rekli carinikom, da naj izpolnjujejo službo drugače, kakor jim država veleva. Kdo jih bo pozval na odgovornost? Sploh, kdor tega ne kapira, da carinsko osobje ne more biti deželno, ampak državno, temu ni pomoči.

Moj brihtni avtonomist reče končno: „Nisem na to mislil. Dobro, carinarji naj bodo podrejeni finančnemu delegatu v Ljubljani“. Kdo pa je to? To je državni uradnik, ne avtonomen, eksponent je finančnega ministra. Torej z avtonomijo ni zopet nič.

Ljudje, pisarji člankov: pustite nas torej že v miru s carinarsko avtonomijo. Kdor o njej čenča, je ali tepec ali pa hujšak! Izbere si naj eno ali drugo.

„Agitacijska zaslepljenost.“

Beogradsko časopisje je razpravljalo obširno o zadnjih dogodkih na Hrvatskem ter iste pripisuje v krivdo nepošteni politični agitaciji strank, ki skušajo plemensko in versko mržnjo izrabljati v svoje strankarske namene.

A ne samo na Hrvatskem tudi v Slovenijo — pravita beograjski „Trgovinski glasnik“ in „Epoha“, imamo takih elementov.

Specialno v politični agitacijski zaslepljenosti v Sloveniji piše „Epoha“:

Mi bi razumeli, ko bi se v strankarskem boju vlačile v javnost posamezne stranke ali pa njih predstavniki, to bi bila sicer sramota za dostojnost tiska, kakor izjavlja „Trgovinski Glasnik“, a mi podčrtavamo to tudi danes in imeli smo že tolikokrat priliko, da naglašamo, da je tako polemiziranje sramota za našo javnost, ako ta politična borba ne odgovarja nivou moralno izobrazjenega človeka.

Ali, ako se v te neznatne in nedostojne svrhe izrablja plemenski autagonizem, ako se v tem boju hujška en del našega naroda proti drugemu, ko se zlorablja verski momenti, da se vseje v narod mržnja, da se usvari zla kri, ki ne bo hotela poznati več strank, ampak ki hoče deliti našo domovino, potem ni to več zaslepljenost strankarske borbe, to ni sramota in moralna obsodba naše javnosti, to je narodna sramota, to je več, to je narodna nesreča, to je že narodno izdajalstvo!

In na našo žalost se po vseh dogodkih zadnjih dni nekateri organi naše javnosti še vedno niso iztreznili in do danes niso odložili tega nevarnega in nedostojnega orožja.

Eden teh organov je list Koroščeve stranke, ljubljanski „Slovenec“, ki se mu mora tak strankarski boj upisati v toliko večji greh, ker je ta list glasilo stranke, ki hoče veljati, kakor vladajoča in večinska stranka v enem delu našega naroda.

V svoji borbi proti notranji upravi gre ta list samo do desavuiranja svojega zastopnika v današnji vladi, s tem da vodi kompanijo proti državnemu proračunu, ki ga je s svojim podpisom priznal dr. Korošec; ta list gre v svoji borbi za avtonomijo do najnežmernejših napadov proti enemu delu našega naroda in ta način borbe se izraža v jedki kampanji proti Belgradu, proti balkanizmu, ki ga hočejo vpeljati v Slovenijo, proti beograjskemu nespособnemu in nevednemu uradništvu, ki ga Slovenci ne priznajo!

Ni nam treba dobesedno navajati vse te izpade, ki je proti njim vstala zavedna slovenska javnost, da brani Beograd od krivic, ki mu jih prte vsak dan. Vzemite v roke samo nekaj števil „Slovenca“ in sami se prepričate, kako in v kaki meri se prehaja preko granic te strankarske borbe!

Mi brez vsega priznavamo, da se o avtonomiji — ki je pa po našem prepričanju separatom — govori in debatira kakor o vsi drugih vprašanih našega državnega živ-

ljenja, da se v avtonomiji razpravlja, kakor se razpravlja o jedinstvenem urejenju naše države — to jedinstveno urejanje imenuje Slovenec „centralizem“, ako bi se dalo razpravljati o vprašanju, jeli oportuno stavlja borbo za avtonomijo in samostalnost Slovenije v volilno borbo, kakor to napoveduje „Slovenec“, ko bi se dalo razpravljati o temu, da bi se z izjavo regenta od 1. decembra 1918 priznala avtonomija Slovenije, kar hoče „Slovenec“ dokazati.

Ali, kar ne moremo dovoliti je to, da se v ti borbi zametuje treznost, da se te borbe postavlja na teren, ki je ravno tako nedostojen, kakor je nevaren. Ako so ti argumenti za avtonomijo poedinih pokrajin dovolj močni, potem bodo ti argumenti zmogali sami po sebi, potem jih ni treba podkrepjevati s sovraštvom do Beograda in stvarjanjem predsodkov o Srbih, ker tako delo izziva med Slovenci nezaupanje in sovraštvu; v ti načelni borbi ne sme biti verskih momentov in rotenj, da je katoliška vera v nevarnosti.

Tak način borbe je nedostojen in vsake obsodbe vreden, ker prihaja celo preko meje strankarske zaslepljenosti. Ako se ne dvignemo proti takemu načinu borbe tu doli pri nas in tam gori v vseh centrih naših pokrajin, ako se ne nastopi najodločnejše proti taki borbi, kar je dolžnost celokupnega zavednega tiska, potem ne smemo biti presenečeni, ako se dogodki na Hrvatskem ne ponove v kakem drugem kraju.

Temu bo pa potem kriv ne samo ta brezvestni in nezavedni tisk, kriv bo tudi oni del našega zavednega tiska, ki ni storil ničesar, da se taki načini strankarske borbe iztrebijo in izkoreninijo.

Dopisi.

Iz Hrastnika. *Kako se dela z našim denarjem.* Pred nekaj leti so veliki nalivi provzročili plazove nad našo kemično tovarno in steklarno. Ogrožena je bila zlasti kemična tovarna in delavske hiše steklarne. Kriv pa je bil teh plazov ravnatelj W., ki je iz dobičkaželjnosti posekal gozdove nad tema tvornicama. Laški okrajni zastop, takrat v nemških rokah, je na lastne stroške zgradil velik kanal, ki se izteka v potok pri kemični tovarni v Hrastniku. Za vzdrževanje tega kanala sta se kemična tovarna in steklarna zavezali prispevati bagatelni znesek okrog 200 kron letno, dočim bi vsi drugi stroški padli na naš okrajni zastop. V zadnjem času se je začela zanimati za to plazovje gradbena direkcija v Ljubljani. Po mnogih obiskih v kemični tovarni in steklarni se je sedaj pričelo z zgradbenimi deli na celemu pobočju nad kemično tovarno in tudi nad vilami naših bogatašev, ki so tudi baje v nevarnosti. Steklarna v Hrastniku rabi za svoje delavske hiše vodovod in posrečilo se ji je prepričati gradbeno direkcijo, da so studenci na pobočju krivi plazov, da jih je treba vloviti ter izpeljati v dolino. Res so začeli zgradbo rezervarjev, s polaganjem cevi itd., da se voda spelje v dolino. Steklarna bo tako na najcenejši način popolnoma brez stroškov prišla do lepega vodovoda, ki ga bomo plačevali davkoplačevalci. Pomagalo seveda to ne bo, da bi se ob deževju začela zemlja znova pomikati navzdol, kajti plazov niso provzročili mali studenci, temveč le veliki nalivi, in goli, vsega drevja oropani bregovi. Namesto, da bi se jarki kanalizirali in se zgradili varnostni jezji, se išče vodo po celem hribu, da se jo napelje na naš račun za hrast-

niške milijonarje, katerim se naj s tem tudi obvarujejo njih vile pred plazovjem. Zdi se, da smo popolnoma še na tistem mestu, kot smo bili pod Avstrijo, ko se je hrastniški Nemcem vstreglo v vsakem oziru in ne glede na to, kdo je pri tem trpel. Zdi se, da smo hrastniški Slovenci še vedno orodje zakulisnih makinacij, katerih se naša nemška industrija tako rada poslužuje. Obe navedeni podjetji sta pod nadzorstvom in sekvestrom. Ponovno se jih je pozvalo k nacionalizaciji, vendar vsakokrat brezuspešno. Ti mogotci nimajo za nas in našo državo drugega, nego zaničljiv posme in zabavljanje. Gradbena direkcija, politična oblast, občina itd., jim pa gre do roke, kjer le morejo. Zgorajšnja zgradba bo veljala več milijonov, plačati jih bo pa moral naš kmet in delavec, dočim se bodo milijonarji smejali v pest, kakor so se smejali ob demobilizaciji, ko so ostale kemični tovarni dve lepi, novi cisterni, vredni pol milijona zastonj. Opozarjamo naše poslance, zlasti pa našo pokrajinsko vlado, da se zani-ma za to zadevo, in da se primora ti dve podjetji k nacionalizaciji. S tem, da je dr. Benković postal delničar kemične tovarne še ni prav nič doseženega, in Hrastnik bo še nadalje torišče protinarodne in protidržavne agitacije, ki nam bo delala še mnogo preglavic.

Gospodarstvo.

* **Monopol „Ljubljanske vnovčevalnice za živino“** za nakup klavne živine in prašičev v Prekmurju je ukinjen. Od sedaj se lahko povsod in tudi tam kupuje brez odpremnih izkaznic.

— **Pogodba z Avstrijo.** Iz Beograda nam poročajo: „Službene Novine“ od 23. t. m. objavljajo besedilo kontingentne pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo. Izvoz iz Jugoslavije v Avstrijo se prične z dnem, ko stopi ta zakon v veljavo, in traja do 30. junija 1921. Po pogodbi mora naša država dobaviti Avstriji dva kontingenta pšenice, prvi 1500, drugi 5000 vagonov, dalje 4000 vagonov koruze, 8000 vagonov svinjine. Avstrijska vlada se obvezuje, da v predpisanim roku dobavi minimalni kontingent v pogodbi predpisanega blaga.

— **Potovalni učitelji za krojaško in čevljarstvo obrt.** Pri uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani ste razpisani dve mesti potovalnih učiteljev za krojaško in čevljarstvo obrt. Obrtniki, ki reflektirajo na ta mesta, morajo dokazati svojo strokovno sposobnost ter vložiti svoje prošnje do 10. oktobra t. l. pri ministru za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani. Natančnejša pojasnila daje urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

— **Premovanje živine.** V Šmarju pri Jelšah je bilo dne 14. t. m. ogledovanje in premovanje plemenske goveje živine. Iz Šmarškega okraja in sosednih št. Jurskih občin je bilo prignano nad 200 glav živine, same murbodenske pasme, ki je visoke upe ocenjevalne komisije še prekosila. Ker je nedostajalo denarja, je bilo premovanih le nekaj nad 100 goved. Značilno je, da je izmed 17 posojilnic prispevala samo napredna šmarska posojilnica, dočim so ostale, vse klerikalne, prošnje za podporo odklonile. Taka je takozvana ljubezen klerikalcev do kmetijskega napredka. Izmed 17 županstev so poslala darila le 4.

— **Razvoj brodarstva.** Naši primorci na Sušaku in na Reki so ustanovili velik denarni zavod s početnim kapitalom 40 milijonov kron.

Glavna naloga tega zavoda je, da čim bolj pospeši razvoj našega brodarstva z nakupom ladij in prevzemanjem paroplovnih društev v svoje roke. Razen tega podpira tudi ribarstvo pri snovanju ribarskih društev in podjetij. Zavod namerava ustanoviti tudi veliko lastno ladjedelnico. V ta namen bo povisal svoj kapital v kratkem na 100 milijonov kron.

— **Prometno-carinska komisija v Mariboru.** Obisk češkoslovaške prometne komisije v Mariboru je imel ta uspeh, da se bodo carinske in prometne razmere na glavni postaji v Mariboru proučile dogovorno z vlado na licu mesta. V ta namen se sestane v Mariboru posebna komisija, ki bo obstojala iz zastopnikov generalne direkcije carin, ministrstva obratovanja in prizadete železniške in carinske uprave. Člani češke komisije bodo prisostvovali le kot gostje. Komisija, ki se je šela šele v sredo po prihodu zastopnika generalne direkcije carin, je pričela poslovati v četrtek in bo nadaljevala z delom tudi še danes. Namen te komisije je, da se ugotove ovire in vzroki prometnih in carinskih težkoč in sklenejo predlogi, s pomočjo katerih naj bi se odpravili vsi nedostatk.

— **Položaj na žitnem trgu se v zadnjih dneh ni znatno premenil.** Na severo- in južnoameriških tržiščih so se cene le malo premenile in zdi se, da ni bilo mnogo prometa. Iz Argentine prihajajo povoljnija poročila; začelo je deževati in je vsled tega izginila bojazen glede razvoja pšenice in lanu. Izvoz koruze iz Argentine je postal živahnejši in utegne v kratkem še narasti. Za razvoj trgovine s koruzo je važno, da so poročila iz Severne Amerike o koruzi prav povoljna in da se pričakuje v posameznih državah, kakor Missouri, izredno bogata žetev. Odpošiljanje žita je v Severni Ameriki zelo otežkočeno in desorganizirano vsled štrajkov in delavskega gibanja. Razmerno povoljna so tudi poročila iz Francije, kjer je sicer rja napravila nekaj škode, a žito ima dovoljno teže. Poleg vsega tega pa spada Francija med one redke dežele v Evropi, ki so razmeroma v zadovoljivem prehranitvenem položaju. Potreba uvoza v Franciji se računa na dva milijona ton. Pokritje bo precej težavno, ker rabi Francija samo pšenico, a te ni na svetovnem tržišču v večjih količinah.

— **Velika opekarna v Virovitici** v Virovitici se zgradi prihodnje let. v bližini južnega kolodvora velika opekarna.

— **Brzovjavne pristojbine v Švici** za notranji prehodni promet se od 1. novembra dalje znižajo na polovico.

— **Madjarske delnice.** Opozarjajo se delničarji, ki imajo madjarske delnice, da je madjarska vlada izdala naredbo glede nostrifikacije delnic.

— **Kampanja sliv v Bosni** je že skoro končana. Letina je jako dobra. Naročila prihajajo iz Avstrije in Nemčije. Pridelalo se bo 2000 vagonov sliv in 140 vagonov pekmeza. Cene so bile spočetka 9 do 10 kron pozneje so narasle na 12 do 14, sedaj pa so padle zopet na 11 kron.

— **Velika pivovarna** se bo osnovala v Zagrebu, največja v Jugoslaviji. Pridelala bo preko 200.000 hl piva.

— **Spomenica naših pomorščakov.** Savez Jugoslovanskih pomorščakov v Bakru je izročil dr. Vesniću in dr. Trumbiću spomenico, v kateri protestira proti aranžmanu glede razdelitve sovražne tonaže, zlasti proti temu, da veliko parobrodno društvo „Adria“ ni dodeljeno naši državi. S tem je ogrožen obstoj tisočih naših družin in vrhutega tudi vsa trgovina preko morja.

— **Tovarna za novo eksplozivno snov.** V Zagrebu se je osnovalo domače društvo za izkoriščanje patenta za produkcijo eksplozivne snovi, ki se imenuje „Titanit“. Društvo bo zgradilo dve tvornici. Eno v Karlovcu, drugo pa pri Beogradu ali v Paraćinu. Društvo ima šest milijonov kron glavnice in se imenuje „Titanit“.

— **Zagreb brez jaje.** V Zagrebu vlada občutno pomanjkanje jaje. Cene so porastle že na 4 K, a jih tudi za to ceno ni mogoče dobiti. Zagrebška mestna občina je zaradi tega naprosila ministrstvo, naj prepove izvoz jaje.

— **Naša trgov. agencija na Dunaju.** Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo, da se na Dunaju osnuje naša trgovinska agencija.

Politični pregled.

+ **Nova akcija Francije proti Rusiji.** V zadnjem času je opazovati gotove znake, ki govore o tem, da pripravljata Francija nov akcijski načrt proti sovjetski Rusiji, kakor prva točka se nahaja v francoskem načrtu okupacija bogate Ukrajine. Ta akcija bi morala začeti z izkrcavanjem francoske vojske na obali Črnega morja in z nastopom francoske mornarice v ruskih vodah. Razen vojaških priprav pripravljata Francija načrt o politični blokadi sovjetske Rusije, da na ta način paralizira velik vpliv sovjetske Rusije med delavstvom zapadne Evrope. Tako sta Danska in Norveška na zahtevo Francije izgnali sovjetskega emisarja Litvinova, ki je odšel na Švedsko ali tudi Švedska ga je morala izgnati! — Vojaška akcija se pripravljata v Franciji z največjo opreznostjo in naglico, ker bi morala ista začeti že pred letošnjo zimo. Okupacija Ukrajine, te bogate ruske žitnice in premogokopov ob Donecu bi povečala še bolj težko stanje sovjetske vlade, ki je v velikih zadregah glede prehrane in kuriva. — Po poročilih iz Moskve imajo tam že točne informacije o francoskih načrtih in se pripravljajo na odločen odpor.

+ **Italijani v Draču?** Nekateri listi so poročali, da se je v Draču izkrcala kar cela italijanska divizija, ki naj bi pomagala Albancem pri napadu na našo državo. Ta vest je popolnoma izmišljena, ker se do danes ni izkrcal na albanski obali, ki ob nji patrolira močna ameriška eskadrila, niti en italijanski vojak. Vest o izkrcavanju Italijanov so prinesli neki beograjski listi, a sedaj se iste odločno dementira.

+ **Proti avstrofilstvu na Francoskem.** V francoski javnosti se od časa do časa pojavljajo avstrofilski glasovi, ki hočejo Francozom dokazati, da Avstrija ni kriva svetovne vojne, da je njena kazen nezaslužena in da je dolžnost Francije pomagati sedanjemu Avstriji. Ti glasovi imajo svoj izvor v francoskih monarhističnih in klerikalnih krogih. Proti temu francoskemu avstrofilstvu je sedaj odločno nastopil bivši minister André Tardieu, ki piše: Mi Francozi ne smemo nikdar pozabiti, da so bili Nemci in Madžari najgorčnejši sovražniki Francije. Mi ne smemo misliti, da je avstro-ogrsko monarhijo uničila senžermenska mirovna pogodba, ne, Avstrija je propadla v vojni, ki je ustvarila na njenem teritoriju države narodov, ki so bili do tedaj pod njenim gospodstvom. Francija se mora vedno zavedati, da je zemlja demokratizma, ki hoče svojo svobodo in pravico, ki ne sme menjati tradicij svoje zgodovine in svojih idealov. Francija mora brezobzirno zasledovati svoje politične cilje

v srednji Evropi. Ko smo se pogajali o miru, bili smo dosledni in energični, a tako moramo biti dosledni tudi sedaj v podpiranju narodnostnih držav, ki so nastale na razvalinah bivše monarhije. Čehi morajo dobiti svoje zgodovinske meje, Rumuni svoje, a Jugoslavija mora dobiti teritorije, ki jih s pravico zahteva.

— Tardieu zaključuje svoja izvajanja s pozivom francoski politiki, da si mora iskati zaslonbe v srednji in vzhodni Evropi, da mora vzpostaviti sporazum med Versaillesom, Prago, Bukarešto, Beogradom in Atenami, in to ne politiko krvoločnosti in nasilja proti premaganim, ali ipak politiko brez slabosti.

Tatu že imamo!

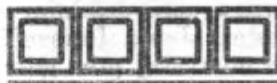

V farovžu je skrit!

Založila in izdala „Domovina“.

Tiskarna Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

1920.

Danes je izšla brošura „Tatu že imamo“, vrlo zanimiv in najboljši odgovor na klerikalno brošuro „Primate tatu“. Brošura se dobiva po knjigarnah in trafikah ter pri kolporterjih, izvod à 4 K. Tudi se lahko naroča pri upravnistvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Poslana po pošti kot tiskovina stane knjižica „Tatu že imamo“ 4 K.

Novosti.

* **Ljubljanske naročnike „Domovine“** obveščamo, da bodo dobivali odslej „Domovino“ po pošti in ne več po raznašalcih.

* **Kje ste, gospod konsistorijalni svetnik Janez Kalan?** Sokol v Radomljah toži Janeza Kalana, konsistorijalnega svetnika zaradi žaljenja časti, ker je dne 18. julija 1920. v Radomljah napadel sokolstvo v svoji cerkveni propovedi. Okrajno sodišče v Kamniku pa mu ne more dostaviti za razpravo, ki je razpisana na 30. septembra, vabila, ker se gospod Kalan skriva.

* **Ravnateljstvu državne železnice** v album. Odveč je spominjati na boj, ki ga bojujemo že od pamtveka za naša lepa slovenska krajevna imena. Zato bi pričakovali, da tudi naše slavno železniško ravnateljstvo ve, kaj pomenijo za nas naša krajevna imena. Kakor pa vidimo iz vozniških listkov, ki se jih izdaja za postaje zapadno od Boh. Bistrice, pa tega naše ravnateljstvo absolutno ne uvaža. Ker na svoje veliko začudenje smo izpoznali, da se ne peljemo v Podbrdo, temveč v Piedicolle. Razumemo dobro, da je Italijanom staro, častljivo Podbrdo, ki je tako slovensko, ki se sploh ne da prevesti, trn v peti. Razumemo tudi, da so Italijani bolj nasilni, ko Nemci, ki niso imeli za Podbrdo druge besede ko ravno Podbrdo. Ali kak vzrok ima naše ravnateljstvo, da pomaga Italijanom izbrisati slovenski značaj zasedenega ozemlja pa nikakor nečemo in ne moremo razumeti. Naše proklete uljudnosti do Italijanov in drugih naših nasprotnikov mora biti enkrat že konec. Uradnik pa, ki je zakrivil Piedicolle na slovenskem vozem listku zasluži kazen, da se na njegov račun izdajo novi listki s slovensko označbo postaj. Upamo, da nam ne bo treba o stvari izpregovoriti še enkrat.

* **Šustersičjanstvo** je zopet v polnem cvetu pri naših poverjenstvih, ki so zasedeni po klerikalcih. Minule dni se so vršila v Sloveniji „državna“ premovanja konj. Nekaterih teh premovanj se je „uradno“ ude-

ležii, brškone na državne stroške, poverjenik za kmetijstvo Jan, ki je pri tej priliki zlorabil svojo uradno moč za klerikalne strankarske namene. Nastopal je namreč kot oficijelni govornik, pa ne za konjerejo, ampak kot prav prostaški priganjač za sužensko KZ., češ jaz kmet sem poverjenik za kmetijstvo in sem predsednik Kmetijske družbe in le pri nas boste dobivali obile podpore, zato pa le vkup uboga gmajna in bum, bum: Vsi v našo Kmetijsko zvezo! Tega seveda dični poverjenik Jan ni povdal, da v Ljubljani pri poverjenistvu in pri Kmetijski družbi niti kihnuti ne sme, če mu dr. Verstovšek ne dovoli. Ob uradnih prilikah agitirati za zvezarsko packarije je pač malo odveč, in skrito namigavati, kdo bo dobil podpore, je naravnost kaznjivo, kajti podpore za kmetijstvo gredo iz davkov nas vseh in jih imajo tisti dobiti, ki jih zaslužijo ne glede na njih politično mišljenje. To naj Janu povedo pri seji deželne vlade, kjer naj ga pouče kaj in kako sme govoriti, kadar nastopa uradno kot poverjenik, ki mora biti vzor uradnika. Pri premovanju v Kranju se je „vzor-poverjenik“ Jan tako daleč spozabil, da je brez vsakega povoda in brez stvarne zveze jel javno napadati bivšega ravnatelja Kmetijske družbe, Gustava Pirca. Da bi bil raje molčal o Kmetijski družbi, kjer vlada popolno mrtvilo od kar jo je zapustil Pirc, saj ima popolnoma nesposobnega predsednika in v Ljubljani čivkajo vrabci na strehah o milijonu, ki so ga pri družbi v dobrega pol leta vsled nesposobnosti in neumnosti zafračkali. Ni čuda, če se Jan tako boji občnega zbora, kjer bo moral dajati obračun, da ga odlašča s pretvezo ogromnih predpriprav, katere zmožen predsednik z največjo lahkoto zmaga v enem mesecu.

* **Uvedba selske službe.** Z dnem 1. oktobra t. l. se uvede pri poštnem uradu Zgornji Cmurek dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismonoši v sledeče vasi: Vratje, Rosshof, Absberg, Anblick, Drobotinci, Zigerce, Miefldorf, Grabe, Lokavci, Neuberger, Vratji vrh, Svečani in Sladki vrh. Dostavljanje se bo vršilo v Sve-

čanah in Sladkem vrhu vsak ponedeljek, sredo in soboto, v vseh drugih krajih pa ob nedeljah, torkih in četrkih.

* **Sokolstvo za Koroško.** Včerajšnji dan je celokupno jugoslovansko sokolstvo posvetilo našemu Korotanu, kjer bo 10. oktobra ljudsko glasovanje, in je nujno potrebno podpreti naše koroške brate v njihovem težkem boju v vsakem oziru, posebno v materialnem. Zato je naše sokolstvo včeraj po vsej Jugoslaviji priredilo „Koroške dneve“ s predavanji, manifestacijami in raznimi drugimi prireditvami, in upati je, da bo uspeh v vsakem oziru zadovoljiv. Ljubljansko sokolstvo je imelo v „Narodnem domu“ lepo uspelo manifestacijsko zborovanje, po mestu pa so ves dan posamezni Sokoli prodajali cvetlice, razglednice in drugo v korist Koroške. Jugoslovansko sokolstvo je s tem veliko storilo za Koroško in dokazalo, da se zaveda velikega pomena ljudskega glasovanja na Koroškem.

* **Plebiscitne znamke za koroško glasovalno cone A.** Plebiscitni odbor je izdal pod nadzorstvom deželne vlade in sporazumno s pošto upravo posebne plebiscitne znamke po 5, 15, 25, 45 50 para in 2 dinarja s pretiskom na 2 in 4 vinarjskih časopisnih znamkah. Plebiscitne znamke se smejo uporabljati za frankiranje pošiljatev do dne 10. oktobra t. l., in sicer po vrednosti, ki je označena na teh znamkah. — Prodajajo se te znamke pri vseh koroških poštinih uradih glasovalne cone A ter pri poštinih uradih Ljubljana 1, Maribor 1, Celje, Ptuj, Nove mesto in Kranj, in sicer samo sedem dni, ker je zaloga majhna. Cela serija stane 40 kron 80 vinarjev. Posamezne komade je dobiti pri imenovanih uradih samo od nekaterih vrst plebiscitnih znamk, in sicer proti plačilu trojne nominalne vrednosti. Te plebiscitne znamke bodo imele velemo vrednost v narodnozgodovinskem ter tudi v filatelističnem oziru. Vsak, kdor si nabavi teh znamk, si pribavi reelno vrednost ter doprinese obenem svoj dar na narodni žrtvenik.

* **Nemške skrbi — za kruh.** Značna gospodarska revija „Der österreichische Volkswirt“ prinaša članek pod naslovom: „Die Brotversorgung für die neue Kampagne“, ki bo posebno zanimal naše Korošce in nemške koroške agente, pa tudi naše domače nezadovoljneže. Članek pravi, da ob času, ko bi moral biti žitni trg najbolj poln, dobivajo Dunajčani žalostno vest, da bodo jedli koruzni kruh in celo koruzna moka se bo skrčila tedensko s 1/2 racije na 1/4. Zadnje mesece je živela Avstrija od ameriške moke, od te pa je ostalo samo še malo v zalogi, tako da ni moke niti za 14 dni. Zato se je vlada potrudila, da dobi čim prej vsaj koruzno moko iz Jugoslavije. Dobila bi jo bila že prej — pa ni bilo denarja. Avstrija rabi dnevno 1600 ton moke, od antante je dobila 200.000 ton in zdaj je pri kraju. „Na lastno žetev“ — pravi člankar — „ki znaša itak le eno petino naše potrebe, se ne moremo zanašati, ker smo od nje le malo dobili. Od celega pridelka 110.000 ton (lansko leto 180.000 t) je bilo do 1. septembra oznanjenih le 18.329 ton (lansko leto 21.700 ton) oddanih pa je bilo le 4200 ton — torej za 3 dni.“ Tako toži člankar na podlagi podatkov o težkih časih, ki prihajajo nad Nemce. „Da bi celo leto imeli kruh, potrebujemo še sto-petdeset tisoč ton pšenične moke, ki jo moremo dobiti samo preko morja. Tako pravi člankar. Iz tega se vidi, da so darovi, ki jih ponujajo agentje našim Korošcem samo začasni, in da bodo Korošci, ako bodo glasovali za Avstrijo koruzne moke stradali, dočim jim bo Jugoslavija lahko dala dovolj belega kruha.

* **Redko odlikovanje.** Povodom svojega obiska v Sarajevu je prestolonaslednik Aleksander odlikoval z zlato medaljo za hrabrost gospo Stojko Kašiković, ki je bila obdolžena od avstrijskih špijonov veleizdaje in jo je vojno sodišče v času vojne obsodilo na smrt. Njen zagovor pred avstrijskimi sodniki je bil tako odločen, da je takrat osupnil ves svet. Pozneje je bila pomiloščena na do smrtne ječe.

* **Tatvine.** Tesarju Janezu Skopcu je nekdo med delom dvakrat ukradel večje zneske, in sicer prvič 800 K in drugič 240 K. Pri drugi tatvini je odnesel tat denar v stranišče, kjer so ga našli. — Perici Ani Štrukelj iz Zapuž pri St. Vidu je bila na Karlovske cesti iz vozička ukradena večja množina perila v vrednosti 500 K. — Soprogi vinskega trgovca Jeny Schrey je bil iz stanovanja v Sodni ulici št. 2 ukraden ševjot za damski kostum, vreden 3000 kron.

* **Tihotapci ponarejenih dinarskih novčanic aretovani.** Kakor poročajo graški listi, je tamkajšnja policija prišla na sled velikemu tihotapstvu naših dinarskih novčanic. Gre za več milijonov. Doslej so aretovane štiri osebe. Verjetno je, da je to tihotapstvo v zvezi s ponarejevalnico novčanic, katero je pred tedni zasledila ljubljanska policija na Bledu, dunajska na Dunaju, zagrebška v Sostvih.

* **Z vrelim kropom se je polil 8-letni Albin Volk, sin kretnika na južni železnici na Brezovici.** Ker se kljub opominom ni odstranil, ga je mati na lahno sumila, pri tem pa je dregnul ob lonec vrelega kropla, ga prevrnil nase in se oparil po levi strani života. Prepeljati so ga morali v deželno bolnico.

* **Pri nabiranju kostanja se je ponesrečil 9letni Anton Tomšič, sin tovarniškega delavca iz Zgornje Šiške.** Ko je zlezal na kostanj, se mu je veja odlomila in je padel na tla. Pri padcu si je zlomil desno nogo.

* **Z lestve padla je Marija Kušar, 74letna žena delavca-užitkarja iz Plovice, ko je zlezla na podstrešje.** Prišedši na vrh, se ji je odlomil evke pri lestvi in je padla vznak na tla. Pri padcu si je zlomila levo roko, obenem pa si natisnila desno rebro stran.

* **V sobi si je zlomil roko.** Stanislav Mulič, eno leto stari sin zidarskega pomočnika-begunca iz Ponovič je stekel doma iz sobe, hotoč iti v drugo sobo, pri tem pa mu je spodrsnilo, da je padel in si pri padcu zlomil levo roko.

Znani češki komunistični agitator podpolkovnik Mlčoh, ki je bil nekaj časa celo garnizijski poveljnik v Pragi, je bil degradiran v navadnega prostaka. — Svetovnoznanemu indijskemu pesniku in filozofu Rabindranat Tagore, ki je nameraval

prirediti v Hamburgu predavanje, je bil prestop nemške meje prepovedan. Vsled čudnega nastopa nemške vlade se je pesnik sedaj sploh odpovedal potovanju v Nemčijo, ker mora biti 1. oktobra že v Newyorku.

V domžalski okolici morajo biti mladi ljudje zelo oboroženi s samokresi, kakor je razvidno iz razprav pred ljublj. deželnim sodiščem. Posestnik Janez Jerman iz Količevega je bil včeraj pred gornjim sodiščem obsojen na osem mesecev težke ječe, ker je v prepiru zaradi mešetarine streljal na svojega mešetarja Franceta Kočevarja ter ga težko ranil v ramo. — Večjo srečo pred sodiščem pa je imel amerikanec Ferdinand Petek, ki je v silobranu ustrelil Andreja Svetlina do smrti. Na Veliki Šmaran so namreč kmetski fantje na Viru pili „prežo“. Ponoči je vladalo temu primerno razpoloženje. Iz Količevega pa so pevajoč primahali nekateri fantje, med njimi trije bratje Svetlini v popolni pijanosti. Andrej Svetlin je začel dobske fante goniti spat. Vsi so bežali pred njim. Ferdinand Petek pa je trezen in mirno stal na cesti, držeč za kolo. Svetlin pride do njega in ga napade z nožem. Petek se je branil s samokresom. Enkrat je ustrelil v zrak, drugič pa se mu je samokres izprožil, ko se je boril s Svetlinom za kolo. Samokres se je srpožil in zadell Svetlina v vrat. Na mestu je Svetlin ostal mrtev. Značilno pa je, da je njegov drugi brat Anton v pijanosti zaspal poleg mrtveca. Deželno sodišče je včeraj Petka oprostilo od obtožbe zaradi prekračevanja silobrana ter ga obsodilo na 30 K denarne kazni zaradi prestopka orožnega patenta.

Za cigarete! Pri baronu Wolkenšpergu na Puštalu pri Škofji Loki je bila za pestunjo mlada Ivanka St. Iz skrinje pa je v treh prestedkih izmaknila baronu 180 K in nekaj sladkorja. Pred ljubljanskim deželnim sodiščem izprašana, kako je porabila denar, je odgovorila: „Kruha sem si kupila, čevlje sem si popravila. In... za cigarete sem porabila!“ Pravi, da je kadila kakor turška odaliska. Obsojena je bila na deset dni navadne ječe.

Razno.

× **Simpatična „znanost“.** Knjige o kuhanju in pripravljanju sladkarij, vina in raznih slastnih jedil ni samo novost današnjega civilizovanega sveta. Francoski listi javljajo, da se v pariški narodni biblioteki čuva neka tak knjiga iz 13. stoletja, v kateri se nahaja „pouk o pripravljanju dobrih jedil po navadi različnih dežel“. Te dni je Bertrand Quegan izdal v Parizu knjigo pod naslovom „Fleur de la cuisine française“ (cvet francoske kuhinje), v kateri se nahajajo cele serije kuhinjskih receptov, počeniš od leta 1290 pa tje do

konca velike revolucije. Iz te knjige je razvidno, kako se je razvijal okus francoskih gurmanov, dokler ni prišlo da današnjega stanja, ko L. S. Mercier v svojem „Tableau de Paris“ lahko reče: „Ponosni smo, da imamo dober želodec“. In v resnici je tu zbranih lepo število nijans pri kuhinjski pripravi znanega Talliventa, spremljevalca Karla V., kakor tudi kulinarski nasvetov v takime-novanem „Manuale“ jedil, „kjer se je talent moje kuharice Izabele pokazal v pravi luči“. Ta „Manuale“ je izšlo leta 1796 brez avtorjevega imena. Jedila, ki so tu opisana, so tako razkošna in tako komplicirana, da bi jih ne mogel dolgo prenašati ne naš današnji želodec, nego tudi naš žep. Brillat-Savarin je s svojo „Psihologijo okusa“ ustvaril novo gastronomsko znanost. Pozneje se nahajajo imena največjih Francozov v evoluciji umetnosti dobrega jela in dobre pijače. Odvetniki, zdravniki, pisatelji, glasbeniki — vsi so bili ponosni, če so mogli zboljšati recepte za dobro hrano.

× **Atentat na „Morganovo banko“.** Po policijskih poizvedbah, je zadnji atentat na Morganova banko posledica široko zasnovanega komplota, ki je bil naperjen proti zakladnemu uradu, kjer je bilo 900 milijonov dolarjev v zlatu. 500 milijonov vrednostnih papirjev in obli-gacij je bilo ukradenih. Ni izključeno, da so bili uradniki, ki so hoteli spraviti denar na varno, umorjeni.

× **Sreča v nesreči.** Beograjska „Politika“ poroča o naslednjem resničnem dogodku. Včeraj zjutraj je prišel mlekar kakor navadno; a prosil je, da ne zamerimo, ker je moral porcijo mleka zmanjšati za pol litra. „Tako sem moral danes vsem odjemalcem malo odšcepiti...“ — „Zakaj pa, brate?“ — „Suša je neznosna, pa nikjer ni vode v naši vasi!“ pravi in se obrne proti vratom. In zato, resnično, včeraj dopoldne nismo imeli v hiši vode, ali smo vsaj pili dobro mleko.

Volilni red

za Ustavotvorno skupščino, priredil dr. Štefan Sagadin, založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, je

danes izšel.

Brošura nima le volilnega zakona, marveč tudi prav lepo razlago o propračni volitvi, o volitvah s kroglicami ter navodila, kako je razumeti vse druge volilne predpise. Brošura je potrebna za vsakogar, ki se zanima za volitve, za uradne osebe in agitatorje pa je neobhodno nujna. Volilni red za parlament se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. Cena 16 K.

Protiobjava*

V obrambo svoje časti v javnosti in da preneha ponatiskovanje laži in zvijač glede „objave“ v „Slovencu“ z dne 4. januarja t. l. poudarjam, da lahko dokažem s pričami, da ni g. kaplan takšen, kakršnega se dela, in pa, da mi je v „objavi“ podtaknil trditve, katerih v dopisih niti ni bilo. Kajti:

1.) Trditve v dopisih niso bile same grde laži; glede Lokenca se mu drugega ni očitilo kakor, da je prišel zjutraj od tam; srečal ga je fant Zeleznik.

2.) Od Katarine Faletič je res zahteval, ko jo je šel sprevidet, „več denarja“ in ko je nanov resno zbolela, ni marala zaradi tega domačega duhovnika. G. župnik pa je pri velikonočnem izpraševanju rekel ženskam na dan njenega pogreba, da se za umrlo ne bo maševalo v domači cerkvi, ker je govorila nekaj o spovedi.

3.) Posestnika Pungarčarja je tudi ob priliki previdenja izpraševal, koga je zadnjikrat volil.

4.) V vojnem času ni bilo vojaka v občini, katerega bi on oprostil vojaščine; ako ve drugače, z imeni na dan. Prošnje za dopuste in oprostitve je pisal tu vsak, ki je to znal.

5.) Ponovno trdim, da so mnoge članice bile prisiljene k pristopu v njegovo Marijino družbo; od neke matere je zahteval, da mora s palico sina zapoditi k shodu.

6.) Družbenice so mu res nosile najboljše v bolnico; imena so na razpolago. Med njimi so take, katerim kaplan čast izkazuje, a se primeri, da gre katera z vencem k poroki, h krstu pa prekmalu pošlje. Ženska Marijina družba je tudi pri nas le „politikum“, saj se javno pripoveduje, da mora Marijina družba kaplanu pomagati do zmage pri volitvah.

Javnost naj torej sodi, ali je bil g. kaplan Zupančič upravičen, zahtevati od mene objavo take vsebine, kakor je bila priobčena.

Kot dodatek še nekaj cvetk iz trebelškega vrta klerikalne nespravljivosti. Izključili so me z družino ob času dopusta od krajevske aprovizacije, za katero sem se svojčas prvi trudil in zahtevali, grozeč z orožniki, da moram neutegoma izprazniti stanovanje, dasi bi bilo sedanjemu nadučitelju in meni vstreženo, da bi ostalo pohištvo do prave selitve v šoli. Daljnjih omalovaževanj niti ne omenjam, saj je vse prestano.

In čemu vsa ta podla gonja! Bil sem med inteligentni edini prijazen SKS, katero hočejo na vsak način zatreti. Toda kljub vsemu ta procvita in prav dobro pozna svoje zatiralce in breznačajne, katerim ne odide dan plačila po zaslužnju in to bo moje zadoščenje!

Ako se me bo odslej še javno sramotilo zaradi trebelške nepravilne „objave“, bom sodno nastopil.

Franc Grudnik, nadučitelj, Češnjice, p. Trebelno.

* Za vsebino tega spisa je uradništvo odgovorno le v toliko, v kolikor določa zakon.

Iščem pridno in pošteno **služkinjo**

za vsa gospodarska opravila. Pri nastopu službe ji povrnem tudi vožnjo v Ljubljano. — Poudarje na „Upravništvu Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavnica in rezerva okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obratovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obratovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Telefon št. 257.